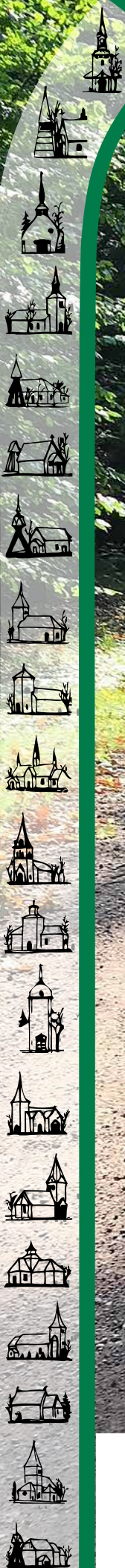

Kyrkfönstret

Nr 2-2021

Hur hamnade jag här?

Möt Friedeman på sida 4.

Möt Mirjam...

... och andra bibliska förebilder på sida 8

En tidning från...

Svenska kyrkan

TIDAHOLM

AGNETAS BREV

Nu behöver vi hjälp...

I Svenska kyrkan Tidaholm är det nu dags igen att skriva församlingsinstruktion (förkortas FIN). Detta är ett slags måldokument som alla pastorat/församlingar ska skriva vart fjärde år. Vad vill människor som bor och verkar i Tidaholm med Svenska kyrkan? Vad ska kyrkan satsa på? Vad ska kyrkan prioritera och vad ska prioriteras bort? Här finns säkert lika många åsikter som det finns människor i vårt pastorat. En del tycker säkert att verksamhet med barn och unga måste prioriteras, andra tycker diakoni (kyrkans sociala arbete) är viktigast, åter andra brinner för alla fastigheter och det stora kulturarv som Svenska kyrkan har att förvalta. Detta är inga lätta frågor för kyrkoråd och kyrkofullmäktige att besluta om, särskilt inte då man tycker att allt är viktigt.

Men nu till det som vi behöver din hjälp med: om du skulle välja en psalmvers, ett bibelord eller en bön som du tycker stämmer bra in på vad Svenska kyrkan Tidaholm är i dina ögon, vad skulle du välja då? Kanske en psalm som andas trygghet (som "Bred dina vida vingar" eller "Tryggare kan ingen vara"), eller en psalm som

handlar om att våga gå ut (som "Se jag vill bära ditt budskap Herre! eller bibelordet: "Gå ut och gör alla folk till lärjungar..."), eller bara en psalm som gör en glad i hjärtat (som "Måne och sol, vatten och vind").

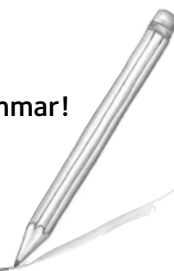
Mejla mig gärna på agneta.m.karlsson@svenskakyrkan.se, ring 0502-197 71 eller lämna en lapp i brevlådan vid Tingshuset.

Sommaren ligger framför oss. Lite försiktigt vågar vi kanske öppna upp för att ses något fler än åtta som varit en gräns för oss alla länge. I skrivandets stund vet jag inget om sommaren, men måste ändå planera. Därför är gudstjänsterna som finns presenterade i detta nummer av Kyrkfönstret, väldigt preliminära och vi hänvisar till annons i Västgöta Bladet, hemsidan och sociala medier. Vi har ju alla verkligen lärt oss att läget snabbt kan förändras.

Många jag möter berättar om sin längtan efter att få ses igen, få dela gemenskapen i gudstjänsten och i andra sammanhang, få sjunga psalmer, be, ta emot nattvarden – dricka kaffe, prata med vänner, dela både glädje och sorg – allt detta som är kyrka. Också jag längtar!

Så förhoppningsvis ses vi snart på gudstjänster i några av de fantastiska kyrkor som finns i Tidaholms pastorat, i Tingshuset eller i församlingshem – kanske till friluftsgudstjänster vid sjöar, i hagar på berg...

Med förhoppning om en fantastisk, välsignad sommar!

I detta nummer:

I huvudet på dögravår'n, s.11
– Vaktmästare Håkan kåserar om allt mellan himmel och jord.

Det växer och gror
– om odling för kropp, själ och samhälle s.4

Följ med och se vad som händer på Norra kyrkogården, s.19

Kyrkfönstret

kommer ut med fyra nummer per år till alla hushåll i Tidaholms församlingar (Tidaholm, Fröjered, Varv, Hökensås och Valstad). Nästa nummer kommer ut 25 augusti 2021.

www.svenskakyrkan.se/tidaholm
Facebook: Svenska kyrkan Tidaholm
Instagram: @svenskakyrkantidaholm

Ansvarig utgivare:

Kyrkoherde Agneta Karlsson

Redaktörer: Tone Westerlund och Lisa Öhgren.

Framsidas foto: Lisa Öhgren.

Tryckeri: Tida Reklam

Svenska kyrkan
TIDAHOLM

Hur hamnade jag här?

EN STOR PERSONLIGHET I ETT LITET HUS

Han kom som ett yrväder en januaridag 2020 med hela sitt bohag i en resväska. Här får vi följa Friedemanns äventyr i Sverige, med projekt som att bygga ett eget "tiny house", mötet med gospelkören och framtidsplaner.

Det är inte varje dag vi, Lisa och Annica, får göra en rundvandring i ett egenhändigt hopsnickrat litet hus på hjul via videolänk. Friedemann visar med stor entusiasm och glädje runt oss i sitt minimalistiska, halvfärdiga men ändå välplanerade hus. Där finns plats för toalett och dusch, sovloft, köksdel och mysiga sittplatser, allt på 20 kvadratmeter.

Den begränsade ytan verkar inte hindra Friedemann, den kommer säkert att resultera i kreativa och kvadratsmarta lösningar. Han berättar vidare att han vill leva enkelt, hållbart och nära naturen i framtiden. Friedemann bor nu i Madängsholm och stortrivs med omgivningarna och människorna i Tidaholm. Han har också lärt sig en hel del svenska.

– Jag tycker att människor här i Tidaholm är så öppna, trevliga och hjälpsamma. Jag gillar naturen, sjöarna, Hökensås och att det är nära till allt, berättar Friedemann.

– Jag önskar bara att jag haft mer tid att upptäcka trakterna här. Jag är så upptagen med att jobba och bygga på mitt hus att tiden inte riktigt räcker till.

Friedemann nämner tidigt för sin arbetsgivare Fabian att han sjungit i kör hemma i Tyskland och får av Fabian veta att det finns en gospelkör i Tidaholm. Glad i hågen besöker han en körövning och redan samma kväll frågar körledarna Lisa Öhgren och Gergana Andersson om Friedemann vill följa med på en körresa till Stockholm som ska gå av stapeln bara några dagar senare.

– Tänk, att jag efter bara någon vecka i Sverige fick stå på scenen i huvudstadens konserthus!

– Jag fick lära mig så många nya sånger och inte minst träffa massor av härliga människor. Mest tacksam är jag över att medlemmarna i gospelkören tog så väl hand om mig, säger han.

I juni återvänder Friedemann till Erfurt i Tyskland för att träffa sin familj och vänner, men också för att studera möbeldesign. Han är väldigt glad och tacksam över sin tid i Sverige och för att han fått möta sin arbetsgivare Fabian med familj. De har blivit hans bästa vänner och som en andra familj för honom. När Friedemann lämnade sin födelseort, sin biologiska familj och sin trygghet så långt bakom sig är det inte bara en yttre resa han gjort utan också en inre resa.

– Under min tid här i Sverige har jag växt som människa och jag upplever att jag numer är mer mig själv, berättar han.

Vad kommer att hända med det fina lilla "tiny house" som till sommaren kommer att vara helt färdigt?

– Huset får stå kvar här i Tidaholm. Kanske hyr jag ut det så jag eventuellt kan ha råd att ta hem det till Tyskland om några år.

Eller så kommer du tillbaka till Tidaholm som sommargäst eller som permanentboende?

– En vet aldrig, svarar Friedemann med ett leende.

**Annica Svensson
Lisa Öhgren**

Namn: Friedeman Jonas Barth

Ålder: 25 år

Bor: i Tyskland och i Madängsholm

Egenskaper: Öppen, nyfiken, positiv och glad

Favoritmusik: Indie rock, klassisk musik, körmusik

Hobby: Bygga på mitt hus och renovera min cykel, fotografera

Det växer och gror

VAD VORE LIVET UTAN POTÄTER!

Det böljande och vidsträckta åkerlandskapet kring Varvsberget breder ut sig när jag en fredagseftermiddag i slutet av mars far fram i bil med sidorutan nerdragen till hälften. Det är vår i luften och jag kan känna doften av fuktig åkerjord. Jag är på väg till potatisens förlovade trakter kring Dimbo. Mitt mål är Klosterholmen där jag stämt möte med Mikael och Tina Hallin som driver familjeföretaget Dimbo Klosterholmen. Jag vill höra dem berätta om sina liv som potatisodlare. När vi tillsammans går in i gårdens maskinhall berättar Mikael och Tina att de båda sedan barnsben levt lantbruksliv, Mikael i Ulricehamnstrakten och Tina på föräldragården som paret nu brukar tillsammans sedan många år tillbaka. De träffades på en lantbruksutbildning i Skara. De menar båda att det är lite speciellt att bo och arbeta tillsammans.

– Det är medarbetarsamtal dygnet runt, säger Mikael med glimten i ögat. – Att vara lantbrukare innebär att det är okej att inte kunna planera allt i detalj. Det gäller att tillsammans ha skapat plan B och C och kunna använda orden ”eventuellt”, ”kanske” och ”det beror på vädret”. När vi då är båda i samma båt så förstår vi varandra bättre, tillägger Tina.

De är båda nöjda och tacksamma över sin uppgift att förse människor med något så livsviktigt som föda samtidigt som de upplever att den uppgiften så lätt glöms av i samhället.

Foto: Johanna Hallin.

– Vi finns inte till för vår egen vinnings skull, vi finns till för att göra maten. Det är så självklart att ingen reflekterar varifrån födan kommer, påtalar Mikael.

– Men, för snart ett år sedan när Corona bröt ut benämndes vi som samhällsnyttiga, fortsätter Tina. Det är mat som produceras på landsbygden, inte bara något som man går ut i och tittar på fyra veckor i juli, understryker hon vidare.

Paret drivs också av en mission att ge människor möjlighet att komma ut på deras gård för att se och uppleva hur den lokala maten produceras och hur potatisodling går till. Matrallyt som genomförs på hösten i Tidaholmstrakten samt Rekoringen är därför självklart att vara med i. Det är ju härifrån som en del av de potatisar i butikerna i Tidaholm och Falköping kommer ifrån. Att leva med naturen och att få njuta av växlingarna i vädret året runt ger också en djup mening för paret Hallin.

King Edward, Inova, Melody, Solist och Sava är några av de sorter som Mikael och Tina odlar både konventionellt och ekologiskt. Man vet ju inte vilka förutsättningar jordbruket har i framtiden men paret vill, om hälsan står dem bi fortsätta ungefär som idag. Förhoppningen är förstås också att folk vill fortsätta köpa svensk potatis med god kvalitet och att de får ha fortsatt nöjda kunder.

– Visst kan vi ha tankar och drömmar om att odla mer svenskt protein i bönor och baljväxter. Det är bra växter som binder kväve, men då måste säsongen utökas med fler soltimmar. Men vem vet, säger de båda samstämmigt.

Solen är på väg ner över Varvsberget när jag lämnar Mikael och Tina. I samma veva svänger en kund upp på ladugårdsbacken för att få sin leverans av King Edwardpotatis. I backspegeln ser jag dem alla tre samspråka och tänker att paret mission om att leverera god kvalitetspotatis till nöjda kunder är en levande verklighet.

Intresset för odling ökar bland människor. Bland dessa bor och lever ett flertal i Tidaholmstrakten. Odling som skapar positiva känslor hos odlaren är viktigt och fröet som letar sig upp genom jorden för att växa, skördas och åtnjutas. Följ med och hör Tina & Mikael, Anna och Ruby & Rune berätta om sina liv.

ATT ODLA ÄR TERAPI FÖR BÅDE KROPP OCH SJÄL

Det är kallt och blåser snålt när jag svänger in på egnahemsområdet i Ekedalen. Träden är kala och trädgårdarna ligger fortfarande i vintervila. Utanför ett av husen får jag syn på Anna Marvén som vinkar glatt och inbjudande. Jag hinner uppfatta att i hennes köksfönster är växtsäsongen redan är i full gång. Där står mängder av krukor väl inlindade i plastpåsar. Senare får jag veta att det är luktarter i alla dess färger och former som försatts inne i den goa stugvärmen. Jag har hört talas om att Anna och hennes hobbyodling har inspirerat många till att våga börja odla.

Mitt i den stora trädgården bland alla pallkragar, odlingsbäddar, fotbollsmål, lekstuga och sandlåda står ett ståtligt växthus, som själva hjärtat i trädgården. Anna visar mig in i växthuset och därinne möts vi av sprakandet från kaminen som sprider en behaglig värme i rummet. Vi slår oss ner i myllret av gamla godislådor, halva mjölkkartonger, egna papperskrukor fyllda med såjord och olika spännande blommor och grönsaker som precis tittat upp ur jorden. Det är bland annat rosenkåra, blåklint, zinnia, vallmo, grönkål, svartkål, vitlök, rödbetor, spenat, rädisor, morötter, palsternackor... ja, listan kan göras lång. Vill det sig väl så kan det bli tre omgångar av en del grönsaker under säsongen. Anna berättar att hennes odlingsintresse är nedärvt och kommer från hennes föräldrar och mormor Lily.

– Min mormor bodde i Kungslena och hon hade en jättestor trädgård där jag ofta var som barn. Jag minns att jag plockade ärtor och morötter från landet och mormor gjorde ängamat av det. Jag vill också vara med och skapa det för mina barn.

Anna och hennes familj, man och tre barn, är mer eller mindre engagerade i odlandet. Framför allt i att äta av allt det goda som blir när vattning, näring och inte minst kärlek och omsorg har gjort sitt. Trädgårdsarbetet håller också igång familjen fysiskt. De bygger, gör om, utökar, gräver och rensar. Anna nämner också att intresset för odling inte bara pågår under själva växtsäsongen.

– Det är ett intresse jag har hela året. Jag följer trädgårdspoddar, Facebookgrupper och Instagramkonton för trädgårdsintresserade. Jag skriver listor över det jag vill odla till nästa säsong och i vilken ordning för att ha lite koll. Jag tycker nästan förberedelsestiden och försäsongen är lika rolig som skördetiden.

Anna berättar vidare att hon till vardags jobbar som lärare vilket ofta innebär mycket tankearbete. Då kan det vara skönt att på fritiden koppla bort jobbet och bara ägna sig åt odling. Det hjälper henne att vara i nuet och njuta av livet. Men lärartakterna sitter ändå i.

– Jag tycker om och inspireras av att lära mig nya saker. Det är också roligt att upptäcka att jag utvecklas som odlare. Det är av mina misstag jag lärt mig. Processen är minst lika givande som resultatet när det gäller odling.

Foto: Torbjörn Marvén

Anna utstrålar glädje och stolthet över att familjen under sommarhalvåret är självförsörjande när det gäller grönsaker. Dessutom är det extra roligt att kunna ge bort av de gröna läckerheterna till grannar, släkt och vänner.

Anna har verkligen inspirerat mig till att våga prova nytt och påmint mig om hur livet kommer i balans när jag med mina händer får vara en del av skapelseprocessen.

Annica Svensson

VÄSTERÄNGEN

- ETT EKOLOGISKT SMÅBRUK I KLÄMMESBO

Västerängen ligger idylliskt vid stranden av ån Yan. När Ruby och Rune Lindström för 43 år sedan fått såväl lån som förvärvstillstånd för att köpa gården var ån både djupare och bredare än idag. Man kunde ro med roddbåt i den, fiska och slå vass. Idag finns mindre vatten och ingen fisk. Orsaken är dikning. Dikning har fördelen att ge mer odlingsbar mark, men medför även nackdelar. Ruby och Rune har nu bedrivit ekologiskt odling på Västerängen i 30 år.

De har höns och amkor. Därför är det vall på hälften av arealen. De odlar gamla sorter av spannmål samt linfrön och raps. De har speltmjöl (dinkel), ölandsvete, emmer, råg, korn, nakenhavre och nakenkorn plus linfrön och linfröolja.

Spelt är en urgammal vetesort, emmer ännu äldre. Emmer omnämns redan i bibeln, odlades i västra Asien för 8000 år sedan. Spelt är lätt att baka med och kan användas till i princip alla slags bakverk: vetebröd, våfflor, pajer, småkakor och matbröd. Om fullkornsemmer får utgöra högst 20 procent av den totala mjölmängden får man ett mycket gott matbröd.

Ruby och Rune prövar något nytt att odla varje år, inte alltid med bra resultat. De har prövat bönor, lupiner, bovete och hampa.

Fördelen med gamla sorter är att de har rötter som går djupare, innehåller mer mineraler och vitaminer och mindre kolhydrater. Avkastningen blir dock mindre.

Rune menar att det är viktigt att ha respekt för skapelseverket. Under våra fotsulor finns fler organismer än det finns människor på jorden.

Med sina 80 år har han inte en tanke på att sluta odla.

– Så länge jag kan fortsätter jag. Det är inte bara roligt och ett intresse, det ger livskvalitet och mening med livet. Vi måste ta vara på naturen. Allting ska få leva.

Men hur kommer det sig att en ingenjör och en barnmorska beslutade sig för att skaffa en liten gård?

Jo, Rune fanns med vid byggnationen av Sturups flygplats i början på 70-talet. 100 småbruk fick läggas ner för att tillgodose tillgången på mark. Husen uthyrdes till de som arbetade med att färdigställa flygfältet. Ruby och Rune odlade potatis, hade höns och kaniner och upplevde att det skapade lust och glädje. När ytterligare en flygplats skulle byggas och det var dags för flytt hyrde de ett torp för att kunna fortsätta det meningsfulla intresset.

Drömmen om en egen liten gård växte sig allt starkare. Men på sjuttitalet fordrades förvärvstillstånd. De var ju inte riktiga bönder. Inför lantbruksnämndens och landshövdingens besök gällde det att göra ett gott intryck. Högtidskläder på och redogörelse för framtidsplaner. De ansågs rekorderliga och fick sitt tillstånd!

Foto: Katrin Kvarliden

Men det behövdes extrainkomster för familjens försörjning.

– En hustru som jobbar motsvarar inkomsten från 10 kor, berättar Rune.

Ruby har hela tiden arbetat utanför hemmet, först som barnmorska och sedan som sjukvårdslärare och rektor i 25 år. Rune har tidvis jobbat halvtid med byggnation. De har fyra barn tillsammans. Långa arbetsdagar för dem båda inser jag, men vet också att om man upplever det man gör som meningsfullt orkar man.

De finns med på matrallyt och julmarknader och har tidigare varit med i Rekoringen. Den som önskar köpa deras produkter ringer och beställer.

Vilken tur att det finns entusiaster som träget kämpar för att värna naturen och därmed allt levande, tänker jag när jag åker hem efter en trevlig eftermiddag i deras sällskap.

Katrin Kvarliden

TRO

När jag fick frågan om jag ville skriva om min kristna tro, var min första tanke: När kom den först in i mitt liv? Det var ju i söndagsskolan. Jag är född och uppvuxen i Köping. Efter kriget började jag i söndagsskolan. Vi söndagsskolebarn i kvarteret samlades hos tant Hildur och farbror Ragnar i deras kök på söndagarna kl. 10.00. Förutom köksstolarna fick vi sitta på en bänk, som togs fram. Det var trångt och nära till bus. Mamma, som tillhörde pingstkyrkan och tant Hildur var våra söndagsskollärare.

Vi knäppte händerna och bad Gud som haver barnen kär, sjöng någon psalm ur Segertoner och så kom berättelserna ur bibeln. De handlade om den barmhärtige samariten, hur Jesus botar en lam man osv. Spännande historier att lyssna till. Vi fick lägga en slant i kollektbössan, som var en pojke från Afrika som bugade, när han fick slanten. Pengarna gick till missionen. Vi fick ett klistermärke och ett glas saft som avslutning. Sedan var det ut och leka. Allt kändes så bra. Så minns jag det.

Att efter söndagsskoletiden fortsätta att gå på ”möten” blev det inte så mycket av. Jag tyckte predikningarna var lite tråkiga och bönerna långa. Men musiken var helt okej. Pärleporten svängde det om.

Växande tro

Så lämnar jag hemstaden efter studenten. Kommer till Stockholm och utbildar mig till lärare. Gifter mig, får en underbar familj med barn och barnbarn. Hamnar så småningom i Tidaholm. Kyrkan finns med i mitt liv i form av bröllop, barndop, konfirmation, begravningar och en och annan gudstjänst. Jag tillhör Svenska kyrkan men är inte särskilt aktiv i min tro under denna tid.

Barnen flyttar hemifrån och ger sig ut i världen. Min make och jag planerar för framtiden. Vi börjar resa på vår semester och planerar att resa ännu mer, när vi båda är pensionärer.

Så händer det som inte skulle hända oss. Min make får en svår virusinfektion under en resa och går bort efter flera år av sjukdom.

Jag är änka. Jag bor bra i mitt radhus, har fina vänner och har många intressen. När sorgen och saknaden har dämpats börjar jag fundera över: Vad gör jag nu med mitt fortsatta liv?

Jag får en mycket positiv upplevelse av vad kyrkan erbjuder, då jag deltar i kyrkans Leva vidare-grupp. Varför inte gå till kyrkan lite mer och delta i gudstjänster? Är predikningarna nu som efter söndagsskoletiden eller har de ändrats? Bibeln är ju fortfarande grunden till den kristna tron.

Min barnatro som under många år legat i träda väcks till liv. Under mina kyrkibesök får jag lyssna till intressanta predikningar. Musiken, psalmsången och gemenskapen fyller mig med glädje och tacksamhet.

Jag får uppleva så mycket mer, som konserter, föreläsningar, bibelstudiegrupper, givande samtal, vara kyrkvärd och vara förtroendevald. Få gå in i en kyrka och ta del av all kulturhistoria som finns där. Så intressant. Att gå en kyrkogårdsvandring och upptäcka kistgravplatser, urngravplatser och minneslundar. Texter på gravstenar har blivit annorlunda. Jag har sett en liten platt sten ligga tryckt mot gräset med texten ”Mor”. På en stor gravsten fanns en titel med 31 bokstäver. En familjegrav. Men de flesta gravarna har inga titlar.

När jag nu googlar på ”barnatro” kan jag lyssna till när Lapp-Lisa sjunger om barnatro eller Häckner och Sundström framför sin tolkning av den sången. Samma budskap, samma melodi. Men så olika utförande! Precis som tron kan vara. Vi människor är så olika.

Så har min Gudstro utvecklats. Från en enkel, trygg och kravlös ”söndagsskoletro” till en mäktig, mångfacetterad, ifrågasättande tro, som så mycket berikar mitt liv idag.

Kerstin Jonsson

Förebilder i Bibeln

MÖTE MED MIRJAM, TOMAS OCH RUT

Illustrationer: Sara Ahlin
Foto: Ben White

MIRJAM

**Modig,
feminist och en
ledare.**

Mirjam var modig redan som barn. Hon trotsade orättfärdiga beslut, normer och lagar och räddade sin bror Mose. Som vuxen stod hon upp och kämpade mot ojämlika normer och för ett jämställt samhälle. Mirjam var andlig ledare för halva folket och ledde dem i gudstjänsten. Hon var dessutom en av tre ledare som tillsammans ledde folket ut ur slaveriet och in i befrielsen.

TOMAS

**Tvivlande och
troende.**

Tomas var en av Jesu tolv lärjungar och samtidigt tvivlade han. Han dolde inte sitt tvivel utan var öppen med det inför de andra lärjungarna och inför Jesus. Samtidigt respekterade han de andras tro och trosvisshet. Tomas var mitt i tvivlet öppen för möjligheten till tro. Han var också, mitt i tron medveten om möjligheten till tvivel.

RUT

Modig, lojal och kärleksfull.

Rut satte lojaliteten och kärleken till sin svärmor Noomi framför sin egen trygghet.

Ruts svärmor Noomi valde, sedan hon blivit änka, att flytta hem till sin hemby. Rut ville inte att svärmodern skulle behöva klara sig ensam och lämnade sitt hemland och sin kultur för att flytta till ett, för , främmande land. Där riskerade hon sin egen hälsa för att kunna försörja Noomi.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin har tvingat miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger. Tillsammans med systerkyrkor och samarbetsorganisationer över hela världen, stödjer Act Svenska kyrkan människor att resa sig starkare.

SWISHA TILL
900 1223

Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Stort tack!

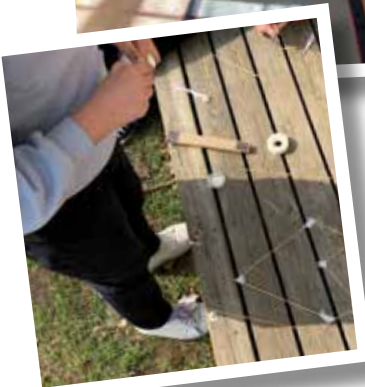
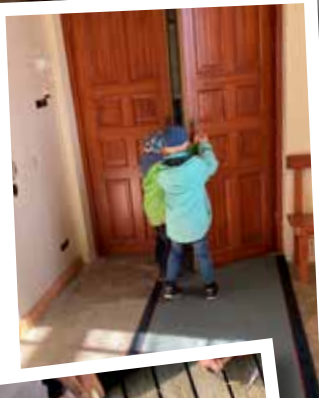
För gott och viktigt engagemang under Act Svenska kyrkans fasteaktion 2021. Fantastiskt!

Fredrik Björk är den glada vinnaren av en luftballongsfärd – första pris i fastelotteriet.

ÖGONBLICK

I Huvudet på dögrävar'n...

Jambo! jambo!

Jag heter Håkan och jobbar som körkvaktare här i Labbås pastorat. Jag tänkte kika in och hänga med er i kyrkfönstret några nummer framöver. Alltid redo, till er tjänst ska jag spana skvallra och granska. Allt med en touch av humor och ironi.

När jag sitter här och skriver har våren så smått börjat vakna till liv och när ni lite senare läser det här, så har försommaren gjort sitt intåg. Kan man annat än att hålla med den gode Louis Armstrong när han med sin hessa stämma sjunger, What a wonderful world.

Här kommer ett tips från dögrävarn Baka en sockerkaka och starta kaffebryggaren. Packa ryggsäcken och gå ut i naturen och njut. Ett tips till innan du stänger dörren och kliver iväg. Filtrera bort det mörka du bär på inom dig, låt istället ljuset skimra in i själen. Slå dig ned på en stubbe. Ta fram termosen och låt det svarta guldet rinna ner i koppen. Känn doften från kaffet, sockerkakan och naturen. Kan man begära mer av livet.

Vad snackas det mest om på stan just nu? Vad är det som är på tapeten? Naturligtvis har jag svaret på den frågan. Självklart är det bygget av nya Kyrkans hus som är på allas läppar. Snart drar det igång på allvar och jag kan lova er mina vänner, att det kommer bli något alldeles extra.

Jag har lyckats komma över personalens önskelista för sina privata kontor. Vad är det för fel på Kinnarps kontormöbler funderar jag där jag sitter och läser den utanför Rossies Gatukök.

Äkta handsydd persiska mattor, kristallkronor från Jokkmokk. En divansoffa från Milano och italiensk marmor på alla toaletter. Ja, det är bara en bråkdel av allt de har önskat sig.

Jag tittar ner på brickan med hälsa hälsa, tar ett bett på körven och undrar om mina kollegor har fått hybris. En som däremot inte gillar nya moderna saker är allas vår Mats Löwing. Eller?

Alla satte vi kaffet i vrångstrupen när han för en tid sen stolt meddelade att han gått och köpt sig en ny bil. Vi kollegor tittade storögt på honom. Kan det vara möjligt. Ska vi slippa stå där med andan i halsgropen och undra om han kommer i tid till dop och vigslar.

Halleluja! Sjöng vi alla av glädje. Men säg den glädjen som varar. Mats nya bil visar sig vara en Volvo Duett årsmodell 1962. Den hade stått oanvänd i en lada utanför Svenljunga i en herrans massa år. Rena kapet tyckte Mats och la till att den sista ägaren hade använt den till att köra grisar i.

Så bara så ni vet kära brudpar, skyll inte på vaktmästaren om det luktar "gresaskit i körka".

Tills nästa gång vi hörs så tänk på att det allra viktigaste i livet kan man inte se med blotta ögat. Utan man måste ta hjälp av sitt hjärta. Det bultande hjärtats kompass är den bästa vägledaren vi har i livet. Det var allt för den här gången.

Håkan Börjesson

Att leva naturnära

FOKUS FÖR SVENSKA KYRKANS UNGA

Lisa Gerenmark berätta om att Svenska Kyrkans Unga (SKU) vill ge barn och unga möjligheten att leva nära naturen. Fokusera på gemenskapen med varandra, oss själva och Gud.

Svenska Kyrkans Unga i Skara stift har en lång tradition av att värna om skapelsen, ett arv som dels kommer från Ansgarsförbundet (en av organisationerna som gick samman för att skapa Svenska Kyrkans Unga för 28 år sedan) men som också har stärkts genom åren i form av det klimatengagemang som ungdomar i och utanför kyrkan känner. I Svenska Kyrkans Ungas syftesparagraf kan en läsa ”vi vill verka i hela Guds skapelse” och det är med den utgångspunkten Svenska Kyrkans Unga i Skara stift engagerar sig för skapelsen.

Friluftsverksamhet är ett sätt för engagemanget för skapelsen att ta sig uttryck, det är fortfarande ett av distriktets starkaste kännetecken och varje år träffas barn och unga på olika arrangemang där vi får leva och verka nära skapelsen. Enligt en studie från Sonora Institute of Technology i Mexiko visar det sig att barn som känner samhörighet med naturen är mer lyckliga samt känner ett större ansvar för klimatet. Som kristna har vi dessutom en tro på att jorden är skapad av Gud och vi som människor har fått ansvaret att ta hand om Guds skapelse. Därför anser Svenska Kyrkans Unga i Skara stift att friluftsverksamheten fortsatt ska prioriteras.

Svenska Kyrkans Unga i Skara stift har fem fasta arbetsgrupper, en av dem är arbetsgruppen för friluftsliv som arbetar med att erbjuda läger, mötesplatser och fortbildning för barn och unga inom området Friluftsliv. En annan arbetsgrupp är fastighetsgruppen som sköter om vår friluftsgård Flarken, en gård som lokalavdelningar i SKU kan hyra gratis för läger och andra arrangemang.

Fokus på Svenska Kyrkans Ungas friluftsanslag är att ge barn och unga möjligheten att leva enkelt och naturnära, ett sätt att koppla bort vardagens stress och istället fokusera på gemenskap, med andra, med Gud och med skapelsen. Friluftslivet erbjuder också en metod där barn och unga blir delaktiga och får ta ansvar. Tillsammans lagar vi mat, sätter upp tält och vindsydd, hämtar vatten och bygger eldstad. Ingenting ”serveras” i naturen utan vi skapar våra upplevelser tillsammans och var och en får ta ansvar efter sin egen förmåga. Här finns plats att upptäcka nya sidor av sig själv och utvecklas som människa.

Lisa Gerenmark
Stiftskonsulent för
Svenska Kyrkans Unga i Skara stift

Friluftsanslag 2021

Skapelsetid – Friluftsläger för junior och ungdom. 29 juni-4 juli på Apelhult.

Höstrusket – Friluftsläger för ungdomar. 8-10 september på Flarken.

Äventyrsdag – För miniorer och juniorer. 9 oktober på Flarken

Svenska Kyrkans Unga i Skara stift planerar i dagsläget att genomföra sina arrangemang men anpassar sig hela tiden efter rådande restriktioner. För mer information se; www.skuskarastift.se

 @skuskarastift

 Svenska Kyrkans Unga i Skara stift

I ur och skur

OM LIVET I NATUREN

De är veteraner när det kommer till friluftsliv. Med flera goda upplevelser av magiska solnedgångar och vid jakttillfällen.

Vad är friluftsliv för dig?

Andreas: Det är att vara ute i naturen både längre och kortare stunder.

Alexander: Allt man gör utomhus. Allt från att vandra, åka skidor, tälta i trädgården, jaga, ja så fort man är ute i naturen och gör något vare sig man har jeans och skjorta på sig eller är kittad i funktionskläder med massa utrustning.

Kan du dela med dig av ett härligt minne från en naturupplevelse?

Alexander: Det bästa är, får jag väl säga, när man lyckas komma ut och tajma en häftig solnedgång. Jag minns en filmisk solnedgång vid Högarna utanför Uppsala. Jag hade cyklat dit och när jag gick upp för en av kullarna så såg jag ett förälskat par i solnedgången. Detta såg ut som en slutscen i en feel-good-film från Hollywood.

Andreas: Det är inte alltid de där stora händelserna som sätter sig fast, men visst finns det wow-upplevelser när jag jagat. På ett sätt blir varje jakttillfälle till ett minne. Att vara i naturen och se djuren är fint. Det är inte bara att fälla ett djur som skapar minnet. Man de finaste minnena är nog när barnen har varit med och man ser att de uppskattar, upptäcker och att de lär sig i och av naturen. Det är roligt att de delar mitt intresse.

Vad får dig att gå ut i naturen?

Andreas: Det kan vara en avtalad tid med jaktlaget eller att det är gött väder. En längtan efter en kopp kaffe i ett jaktorn och titta på djur. Eller vetskapen om att det är ett bra sätt att umgås med barnen. Naturen är en fantastisk lekplats där bara fantasin sätter stopp.

Alexander: Rastlöshet, fint väder, dåligt väder. Alltså riktigt dåligt väder taggar mig ofta att ge mig ut. Är det fint väder så måste jag ut. Det finns inget alternativ. Jag mår så bra av att vara ute i naturen.

Har du något tips till andra som inte riktigt har hittat ut till skog och natur?

Andreas: Våga att ge det en chans. Ge dig rätt förutsättningar för att få en bra upplevelse. Är det dåligt väder så ta på dig rätt kläder för väderleken. Våga grilla annat än korv. Det är inte så svårt att laga annan mat ute. Det är bara att prova och testa sig fram.

Alexander: Bara ge dig ut och ta en promenad, kort eller lång. Skaffa dig en "grej" som inspirerar, t.ex. ett par skor eller en termos som du vill testa. Laga mat eller ta med dig matsäck ut i naturen. Det är så gott att äta ute. Gör det du tycker är kul, fast utomhus.

Vad är den stora vinsten för dig med att vara ute i naturen?

Andreas: Det är allt ifrån naturupplevelserna som ger mig ett lugn till att jakten ger mig ett bra köttalternativ när jag lagar mat. Från skog till ro och bord, skulle man kunna säga.

Alexander: Jag mår väldigt mycket bättre och jag blir påfylld av energi när jag är ute i naturen. När jag har en deppig dag eller känner att allt runt mig är lite övermäktigt, då är närheten till natur och djur lugnande och det ger mig perspektiv på livet. Träden står där rotade i alla väder. Jag blir lugn och mår bättre. Det är ett lugn som varar. Hållbart helt enkelt.

Lisa Öhgren

Namn: Alexander Carlsson

Ålder: 23 år

Gör: Läser till gymnasielärare.

Beskriv dig med tre ord:

Virrig, glad och påhittig.

Intressen: Konst, matlagning samt att läsa och träna.

Jag mår bra av: Att vara ute i naturen.

Ett måste när jag är ute i naturen: En termos kaffe.

Namn: Andreas Jansson

Ålder: 40 år

Gör: Adjutant på Wartofta Stridsvagnskompani

Beskriv dig med tre ord: Trygg, handlingskraftig och rättvis.

Intressen: Jakt och musik.

Jag mår bra av: Familj, vänner, mitt arbete och skogen.

Ett måste när jag är ute

i naturen: Det är nog kaffe och en äggmacka.

GLATT BUDSKAP

Under rubriken "Glatt budskap" låter vi någon teolog/präst predika över en av kyrkoårets texter. I detta nummer är det Torbjörn Andersson som predikar kring Kristi förklarings dag.

KYRKOÅRETS DOLDIS

De flesta av oss behöver kanske inte en extra orsak till fest mitt under semesterperiod och högsommar, den där tiden på året då kvällarna kan bli sena och det kan dofta grill över hela bostadsområden. Men för den som ändå vill ha en riktigt bra orsak till lite extra fest så bjuder också kyrkan på en riktig festdag, som i år infaller den 18 juli. Kyrkoårets kanske största doldis, det vill säga en riktig höjdarsöndag... som de flesta inte ens kan namnet på – Kristi Förklarings dag.

Man kan tänka kyrkoåret lite som en gammal kostcirkel, sådant där som vi som gick i skolan på stenåldern fick lära oss, så att vi inte bara åt mammutkött alla dagar i veckan. En kostcirkel var som en tårta med olika bitar och det gällde att få i sig lite från varje tårtbit varje dag... Kyrkoåret har samma tanke fast på ett år, det gäller att under ett år som kristen få i sig lite av varje för att må bra i själen.

Kyrkoårets största helg, påsken är höjdpunkten på kyrkoåret. Även om kyrkoåret börjar första advent, så kan man ändå säga att påsken är start och mål för det kristna livet... Jesus dör på korset för oss och blir levande igen. Innan påsk handlar kyrkoåret en del om Jesu liv alltifrån födelsen och framåt, och efter påsk blir det fokus på vad han lärde ut... Men vem var han då? Vem är Jesus?

Två helger på kyrkoåret försöker besvara den frågan... först jul, Gud väljer att i Jesus bli människa, en liten bebis som skriker, och gör sånt som bebisar gör. Gud blir helt beroende av människor, den unga kvinnan Maria och Josef. Julen besvarar den ena halvan av Jesus, Jesus är en alldeles vanlig människa. (punkt)

Men så mitt i sommaren på den andra halvan av året, så händer det – för att få balans i vågen. Jesus tar med sig några lärjungar upp på ett berg, och plötsligt står Moses där och Elia, Det där som Gud gett sitt folk, lagen och profeterna står plötsligt på var sida om Jesus... Och en röst från himmelen som förkunnar "Detta är min älskade son, min utvalde, lyssna till honom". Jesus är inte alls en alldeles vanlig människa. Han är Guds utvalde, Guds son.

Hmm... Lite krångligt det här, för mig som arbetar i en miljö där jag ofta möter muslimer och en del trosinriktningar som ser på Jesus på ett annat sätt än den kristna kyrkan gör. Ibland kan man känna sig ganska dum när man skall förklara vem Jesus är... Är Jesus Gud, varför ber då Jesus till Gud? Om vi bara skall tro på en Gud varför pratar vi då om Fadern och Sonen och Anden? Och var i bibeln står det om treenigheten?

I Sandhems kyrka, (väl värd ett besök om man inte varit där) så är altartavlan en bild av Kristi förklaring, eller Jesus på härlighetens berg som man ibland säger.

Där ser man de rädda lärjungarna (närmast församlingen) Moses och Elia och i mitten Jesus med något som vi får förmoda är ett fromt uttryck i ansiktet. Och över alltihop ett moln...

Men för den uppmärksamme så slutar det inte där, utan runt alltihop är det en gyllene ram och ovanför ramen fyra hebreiska bokstäver som om man läser ut dem bildar Gudsnamnet, det heliga namnet... Jehova jo så står det, inte Jahve som vi är vana vid att kalla Gud. Just nu räcker det med att veta att det är samma namn.

Men det här är ett bra sätt att närma sig det hela... Vi kommer i våra liv som kristna att möta Fadern, till exempel i naturen kanske på den första kantarellturen. Vi kommer att möta Sonen, ofta i perioder då det är tungt i våra liv. Vi kommer att möta den Heliga Anden till exempel i musik eller kanske i film, men med en eftersmak av att vilja leva nära Fadern. Men allt detta innesluts i en ram av Guds helighet. Treenigheten är kyrkans försök att sätta ord på det som är så svårt att förklara. Fast visst är det fantastiskt att vi i vår tid ändå kan säga att vår Gud redan i sig själv, i sitt väsen är mångfald.

För att komma nära Gud behöver vi Jesus, som är en alldeles vanlig människa och samtidigt 100 procent Gud. Om du tycker att du förstår det här, så förklarar jag gärna igen, för då är det nåt du har missat.

Kristi förklarings dag är den söndagen på året då vi firar Jesu gudomlighet, med egna psalmer och sex ljus på altaret en högtid i princip lika viktig som juldagen...

En fantastisk söndag som vill hjälpa oss förstå hur lite vi begriper, men hur mycket Gud bryr sig om oss, så mycket att han vandrat runt här i mänsklig gestalt. Kanske kan du i sommar också få följa med upp på det där berget och ana att Gud vill besöka dig.

Torbjörn Andersson

Vera: Det är när någon som har dött och då tar man ett sista farväl av den personen. Man lägger den personen i en kista. Man kan lägga rosor på kistan.

Wilmer: Man begraver någon när någon är död. Det gör man i kyrkan.

Elvira: Som att man är i kyrkan. Och en som dött ligger i en kista. Man sjunger tråkiga och sorgliga låtar. Man sörjer den som har dött.

Riter, ritualer och traditioner

Hur ett svart band kan få någon att lyfta på hatten.

När jag var liten kunde man fortfarande se damer med sorgflor på hatten och män med ett sorgband på rockslaget eller en svart bindel på rockärmen. Min mor kunde säga "du har sorgkanter under naglarna", vilket betydde att jag var smutsig och omgående skulle tvätta händerna. Sorgkanter, en svart ram runt en dödsannons eller ett sorgbrev.

Tydliga signaler till omgivningen och mina medmänniskor – jag har sorg, för mig är inte allt som vanligt, något oerhört har drabbat mig och om jag verkar frånvarande eller ledsen vet du nu varför. Sorg var inte bara en privatsak, något man gick omkring och "kände" sorg var något man var i och hade. Ja, jag minns faktiskt hur man kunde se en mötande man spontant lyfta på hatten för någon med sorgband eller sorgflor (det var på den tiden män över 20 var vuxna och bar hatt). Ett uttryck för delaktighet och respekt inför sorgen, döden.

Att "ha" sorg eller "vara i" sorg var inte bara en privatsak, det var ett tillstånd som angick alla, vi blev då och då påmindra om döden i det offentliga rummet, på bussen, i affären, på gatan. Döden angick alla den var allmän och pågick offentligt.

Vi kommer alla att dö. I en reklamannons för ett försäkringsbolag kunde man läsa angående livförsäkringar "om du dör" som om döden var något valbart eller inte drabbade alla. Jag vet att döden finns och är skrämmande just därför får vi inte gömma undan den, det hotfulla finns i mörkret inte i ljuset.

Vad händer när vi lever som om döden inte fanns eller när döden förpassas till det hemliga, privata när döden blir ett personligt misslyckande och ett bevis för svaghet och nederlag? När döden göms i en anonym urna eller namnlöst sprids för vinden?

Ett signum och ett specifikt tecken för mänsklig utveckling och civilisation är enligt vetenskapen när människan började ta hand om sina döda och omge döden med seder, ritualer och traditioner. Alla människor i alla kulturer har sina starkaste ritualer just runt döden. Vad vi tror på är en viktig fråga för vårt sätt att utforma våra ritualer. Är döden ett totalt utslöckande då allt medvetande upphör en evig sömn utan drömmar eller vägen till ett återfödande på jorden, reinkarnation? Eller den judisk-kristna tron att våra liv när vi dör fortsätter på andra sidan eller rent av är början på något nytt, att den jordiska döden är en himmelsk födelsedag?

Länge leve begravningen!

Jag tror våra riter och ritualer runt döden är livsviktiga eller kanske dödsviktiga, att vi inte får förpassa sorg och död till några experter eller institutioner inte tro att döden är något onaturligt som försvinner om vi inte låtsas om den. Vi behöver vara i sorg, vi behöver gråta, vi behöver känna djupaste saknad och förtvivlan, ja vi kommer alla att brottas med mörkret, men inte ensamma det är det som är själva poängen. Sorgen är allmän, allmängiltig och offentlig, tillsammans får vi gråta, tillsammans får vi sörja, tillsammans får vi vara i saknad och förtvivlan.

Våra riter är ett sätt att få fast mark under fötterna att få en ordning i ett kaos att skapa trygghet i ovissheten. Vi får en väg att följa när allt runt oss gungar, fyrar att följa i mörkret, käppar att ta stöd av så vi inte tappar balansen.

I kyrkan får vi vara sårbara tillsammans, lida tillsammans, till och med vara ensamma tillsammans!

I nästa nummer ska vi prata två andra övergångsriter, nämligen dop och konfirmation!

Magnus Hedström

Hanna Olvenmark: Portionen Under Tian – Äta Ute

I ett år präglat av social distansering har människor vänt sig till naturen på ett sätt som man inte har gjort på många, många år. När inget har varit som vanligt och osäkerhet präglat vår vardag har friluftsliv varit en av få saker som förblivit oförändrade trots smittor och restriktioner. När fredagen kommer utan möjlighet att gå och sätta sig på närmaste uteservering, har i alla fall jag märkt att skogen har fått agera vikarie. Man får minsann leta rätt länge efter en plats bland tallarna där man måste trängs med andra. Så, för er som bytt service och vadderade stolar till skogsmöss och fallna träd, kan jag med gott samvete rekommendera Hanna Olvenmarks nya kokbok Portionen Under Tian: Äta Ute!

Hanna Olvenmark är legitimerad dietist och kanske mest känd för sin populära matblogg "Portionen Under Tian" och sina två tidigare kokböcker: "Portionen Under Tian: Bra mat för dig, din plånbok och planeten" och "Portionen Under Tian: 300-kronors-veckorna". Olvenmarks idé är simpel men likväl genial - som undertiteln på hennes första kokbok vittnar om är recepten snälla inte bara mot plånboken utan även mot miljön och kroppen. Alla recept är vegetariska eller veganska för att hålla nere miljöpåverkan och hålla upppe näringsvärdet och varje portion kostar högst, vilket projektets titel skvallrar om, tio kronor. Hon har på detta vis tillgängliggjort recept som är båda nyttiga och miljösnälla för den som kanske inte har tid eller ork att söka upp dem på egen hand.

Med "Portionen Under Tian – Äta Ute!" har hon tagit konceptet ut till skogs! Recepten är fortfarande billiga

och nyttiga, och denna gång är recepten till och med koldioxidberäknade. Tillagningsanvisningarna är tydliga och enkla att följa. Varje recept har en tydlig lista över vad man bör ha med sig ut gällande utrustning så som stormkök, kniv och skärbräda. En aspekt som gör hennes recept extra bra är att hon tydligt har specificerat vad som bör förberedas hemma i husets lugna vrå, samt vad som bör sparas till när man umgås med blåbärsris och annat vilt.

För att utvärdera detta till synes vinnande koncept gav jag mig ut till skogen för att provlaga ett av recepten från boken. Den rätt jag bestämde mig för är en av de få som inte kräver något förarbete hemma, nämligen Utecarbonaran, vilket är en variant med majs som köttsubstitut. Jag kan gladeligen meddela att hon klarade testet! Det var enkelt att se vad som skulle packas ner, i likväl ingrediens- såsom utrustningsväg (dock kan jag meddela att tändstickor till stormköket är något man får komma ihåg själv...). Instruktionerna uppvisade inget hinder de heller, trots att en sten fick agera köksbord så var stegen varken svåra eller svårtolkade. Som grädden på moset blev det riktigt gott dessutom! Jag må vara en någorlunda van utomhuskock men jag tycker anvisningarna fungerar lika bra för den som precis fått sitt nya stormkök som för den mest erfarne av friluftskocken.

För att summera, "Portionen Under Tian: Äta Ute!" kan man helt enkelt säga att det inte finns mycket att ogilla. Recepten är enkla att följa, nyttiga, snälla mot miljön och billiga! Om du är intresserad av friluftsliv och matlagning skulle jag inte tveka en sekund inför att införskaffa Portionen Under Tian: Äta Ute! och om du aldrig lagat mat ute förut så är denna bok en perfekt plats att börja på. Det blir helt enkelt en godare och roligare stund till skogs när denna bok ligger i väskan!

Recept: Utecarbonara

Detta recept är hämtat från Hanna Olvenmarks bok "Portionen Under Tian - Äta Ute!"

4 portioner • lakto-vegetarisk • 0,4 CO²e

Detta behöver du:

pasta för 4 portioner
vatten och lite salt för att koka pastan i
2 gula lökar
1 grön chili
1 tsk rökt paprikapulver
1 ½ dl växtbaserad grädde
1 grönsaksbuljongtärning
450 g fryst majs eller gröna ärtor
(går också bra att blanda)
1-2 dl rivna smakrik ost
(går också bra med växtbaserad ost)
salt, svartpeppar

Gör så här:

Förbered genom att riva osten hemma, eller ta med rivjärn och riv på plats. Tänd stormköket. Koka pastan i det större kokkärlet enligt anvisningarna på förpackningen. Medan pastan kokar, hacka löken och chilin fint. När pastan kokat klart, håll av vattnet med hjälp av stekpannan/locket och ställ åt sidan med locket på så att den hålls varm.

Ställ det mindre kokkärlet på stormköket och fräs lök, chili och paprikapulver i olja tills löken och chilin är riktigt mjuka. Slå på grädden och smula ner grönsaksbuljongtärningen. Lägg i majsen eller ärtorna. Låt puttra i 2-3 minuter. Blanda sedan ner såsen i kokkärlet med pastan. Rör i den rivna osten. Smaka av med salt och peppar.

Foto: Alexander Carlsson.

Stefan Sundström: Stefans lilla gröna – En handbok i utanförskap.

Nu vill jag tipsa dig om en bok, ja en bok som faktiskt är något mer än en bok. Det som beskrivs i denna skrift är inte bara odling och mat utan också ett sätt att förhålla sig till livet. Stefan är en klurig gubbe som verkar haja ett och annat. Han skriver i inledningen-

”Min vän! Du som läser de här raderna! Jag skulle vilja kunna säga till dej att göra som det står i den här boken och ditt liv kommer bli en fest! Eller gör som jag och världen kommer att klara sig!! Men så är det väl inte antar jag. Jag känner bara ett behov av att berätta om mina projekt jag haft genom åren för att i nftp.foh.seg behöver inte era tomater, Jag har egna hemma!!! Eller förbi Pressbyrå och ge snuskylen ett långfinger, med en stor fet egenproducerad snus under läppen.” (Ur ”Stefans lilla gröna - En handbok i utanförskap”)

Boken handlar om något så viktigt som odling och utanförskap.

Stefan Sundströms ”Stefans lilla gröna – En handbok i utanförskap”. Förresten så har han skrivit en fin liten vers jag haft med i predikningar. Den går så här: ”Om jag kommer upp till Jesus på något sätt frågar han nog inte om fel eller rätt, har du älskat allt du pallar varje dag? Vad svarar du och jag?”

Magnus Hedström

Bella Linde & Vanja Sandgren (2021): Lilla grönsakslandet. Odlas, skördas, ätas.

Kanske är det pandemin och det faktum att vi har fått hålla oss hemma mer än vanligt det senaste året som har gjort att intresset för att odla har skjuttit i höjden. Kanske beror det på att TV-tablån består av flera populära trädgårds- och odlingsprogram som får oss att sukta efter välfyllda pallkragar och odlingsbäddar. Oavsett vilket är det ett faktum att allt fler känner ett behov av att skita ner händerna och odla sina egna grönsaker, rotfrukter, bär och blommor. Om du inte har vana inne så är Lilla grönsakslandet en bok som du bör skaffa.

Boken består av en pedagogisk genomgång av vad du behöver tänka på för att starta ditt eget odlande, oavsett om det är i trädgården eller på balkongen. Boken riktar sig till barn men även vuxna noviser har mycket att hämta. Förklaringar varvas med tydliga bilder, vilket gör att även yngre barn förstår och kan hjälpa till.

Utöver beskrivningar av tillvägagångssätt och några recept på det odlade så sätts odlandet i ett lite större perspektiv. För att kunna arbeta mer hållbart i ett längre perspektiv så beskrivs växtvänner, växelbruk och hur man undviker skadedjur. Dessutom förklaras hur vi hjälper pollinerare genom att så bland annat tagetes, ringblommor och krasse. Ett hållbarhetstänk helt rätt i tiden.

Här hemma har vi börjat att förså både grönsaker och blommor och ser med spänning fram emot att få plantera ut dem i trädgårdslandet när vädret väl tillåter. Om du känner att det kliar i fingrarna att göra likadant så kan vi verkligen rekommendera den här boken.

Familjen Breman

Framtiden i sikte

MOT ETT NYTT KYRKANS HUS...

Under en tid har det planerats och nu är arbetet igång. Fastighetsingenjör Annika Lysander berättar om det som nu växer fram och ska bli ett nytt, mer tillgängligt Kyrkans hus.

Visst är det med lite sorg i hjärtat och med stor respekt för alla minnen av fina människor och en sprudlande verksamhet man tar ett så stort beslut som att riva ett till vissa delar 100 år gammalt hus för att bygga ett nytt.

En viktig förutsättning för att genomföra detta var en bred förankring. Efter många års arbete med att utreda olika alternativ, var det med omsorg om kommande generationer av verksamma i kyrkan som det till slut valdes att bygga nytt. Att sedan både kyrkoråd och kyrkofullmäktige var eniga i sina beslut om att välja nybyggnation känns både tryggt och viktigt.

De stora vinsterna är att kyrkans verksamheter blir samlade på entréplanet, det möjliggör för alla från de riktigt små till de allra äldsta att delta i verksamheten. Rummen blir anpassade för den verksamheten som finns idag och är ganska flexibla att ändra om för kommande behov. Andra stora vinster är minskade uppvärmningskostnader och ett betydligt enklare underhåll.

Under 2020 har tiden ägnats åt att finjustera planer och fasader. Från december tills nu har ett kompetent och engagerat projekteringsteam under ledning av Ingvar Blixt på Ritningen AB i Skövde arbetat fokuserat med att ta fram underlag för att kunna handla upp byggentreprenaden. Målsättningen är att utforma ett hus med enkla slitstarka material som åldras på ett fint sätt.

Huset ska påminna om det gamla huset men ha alla fördelar ett nybyggt hus för med sig. Tegel från det gamla huset kommer att återanvändas i några av det nya husets innerväggar och det vackra fönstret från lilla salen kommer att bli miljöskapande i den nya stora salen. Fönstret som nu kommer att sitta i söderväggen kommer att bli en pärla på Kyrkans hus nya innergård.

ILLUSTRATION - VY FRÅN SÖDVÄG

ENTRÉPLAN

ÖVRE PLAN

ÖVRE PLAN

KYRKANS HUS, TIDAHOLM

Under 2020 har kontor och verksamhet flyttats rakt över gatan till det vackra Tingshuset. Det fungerar bra som tillfällig lokal. Med mycket god vilja hos personalen har det mesta av verksamheten fått plats under samma tak.

I januari startade byggprocessen med att riva det gamla huset och nästa steg är att komma igång med grundläggningen av det nya huset. Om allt flyter på bra kommer det nya Kyrkans hus att stå redo för tidaholmarna under hösten 2022.

Annika Lysander

Nya, funktionsdugliga lokaler växer fram på Norra kyrkogården. Foto: Sanna Olsson

... OCH NYTT OCH BÄTTRE PÅ NORRA KYRKOGRÅRDEN

Nya funktionsdugliga lokaler byggs på Norra kyrkogården. Personalen ser med förväntan fram emot lokalernas färdigställande i september.

Redan 2015 föddes idén om att bygga nya ekonomilokaler. Behovet av en förbättrad arbetsmiljö var påtaglig, lokalerna var tungarbetade och trånga. Kistförvaringen stod först färdig. Efterhand har sedan utformningen av verkstad, garage, snickeri och personalbyggnad växt fram. Byggnadernas utformning och storlek har anpassats efter vilka funktioner och användningsområden som är aktuella nu och i framtiden. Inte minst är personalens goda arbetsmiljö en viktig investering. Nybyggnationen föder förstås också nya arbetssätt. I väntrummet intill kistförvaringen träffar jag några av pastoratets vaktmästare för att samtala om vad det nya bygget betyder för dem.

– En ny sak som tillkommer är att alla vaktmästare börjar här på Norra varje dag. Vi kommer fortfarande att ha kvar de ansvarsförsamlingar som vi haft tidigare men vi kommer att samarbeta mer, ta vara på varandras kompetenser och göra mer lika när vi till exempel sätter på vattnet på de olika kyrkogårdarna, berättar Stefan Carlsson.

– Dialogen oss emellan ökar och vi kan också hjälpas åt vid sjukdom, semesterar och när det är mycket att göra på något arbetsställe, tillägger Therese Lundgren.

Samtidigt poängterar alla att kontinuiteten med att arbeta främst i ett område måste bevaras. Det är viktigt att lokalkännedomen och djupkunskapen om varje arbetsställe bibehålls.

– Inte minst är de lokala relationerna till kyrkogårdsbesökarna av stor betydelse, inflikar Håkan Börjesson.

Vi avslutar med en rundvandring i de nya lokalerna. Jag imponeras av de fina och ändamålsenliga utrymmena. Tänk att i verkstaden med en ny fordonslyft kunna hissa upp och laga maskinerna och därmed arbeta i ergonomiskt riktiga arbetsställningar. Snickarna får nya lokaler med tillräckliga lagerutrymmen och det kommer också att finnas förrådsutrymmen till församlingsverksamheten. Den nya, ljusa och rymliga personalbyggnaden med fräscha omklädningsrum och luftigt lunchrum är förstås också efterlängtat.

När jag lämnar vaktmästargänget som mer eller mindre villigt låter sig fotograferas, slås jag av den goda kamratandan dem emellan och anar att ett gott förändringsarbete redan är påbörjat.

Annica Svensson

Sommarens gudstjänster

OBS! Under förutsättning att det går att samlas till gudstjänst i sommar.

Foto: NiklasVeenhuis/Unsplash

Varje söndag kl.10.30 firas mässa i Tidaholms kyrka!

13/6 söndag 2 SÖND E TREF

10.30 Friluftsgudstjänst vid Ettaks kyrkoruin, Velinga.
15.00 Friluftsgudstjänst vid Valstads församlingsgård.

18/6 fredag

20.00 Friluftsgudstjänst vid Kvarndammen, Östra Gerum.

20/6 söndag 3 SÖND E TREF

18.00 Allsångsgudstjänst i Daretorps kyrka.

24/6 torsdag

19.30 Friluftsgudstjänst vid Ottravads klockstapel, Dimbo.

26/6 lördag

14.00 Friluftsgudstjänst vid Storegården, Suntak.

27/6 söndag JOHANNES DÖP. DAG

11.00 Friluftsgudstjänst vid Grimmestorps herrgård, Härja.
14.00 Friluftsgudstjänst vid Kymbo bygdegård.
14.30 Friluftsgudstjänst vid församlingshemmet i Fröjered.

Sön 4/7 söndag APOSTLADAGEN

14.30 Friluftsgudstjänst på "Torget" i Kungslena.

8/7 torsdag

18.00 Friluftsgudstjänst vid Mobackens kapell

11/7 söndag 6 SÖND E TREF

14.00 Friluftsgudstjänst vid Acklinga församlingshem.
15.00 Friluftsgudstjänst vid Baltaks församlingshem.
16.00 Friluftsgudstjänst vid Parhuset, Gälleberg.

18/7 söndag KRISTI FÖRKL. DAG

16.00 Mässa i Hömbys kyrka.
18.00 Gudstjänst i Härja kyrka.

25/7 söndag 8 SÖND E TREF

14.30 Friluftsgudstjänst vid Blåhults kapell.

1/8 söndag 9 SÖND E TREF

14.30 Friluftsgudstjänst vid gamla kyrkplatsen i Varv.

8/8 söndag 10 SÖND E TREF

14.30 Friluftsgudstjänst vid Velinga kyrka.

15/8 söndag 11 SÖND E TREF

16.00 Friluftsgudstjänst vid gamla kyrkplatsen i Dimbo.
18.00 Mässa i Daretorps kyrka.

22/8 söndag 12 SÖND E TREF

11.00 Gudstjänst i Härja kyrka.

UPPTÄCK DINA KYRKOR

Kyrkorna är öppna dagligen kl. 8-18 (med några undantag). För mer konkret information om datum och tider, se hemsidan.

I juni kommer det dyka upp länkar till små filmer på Svenska kyrkan Tidaholms hemsida, som berättar lite om pastoratets kyrkor. Där kan du också få tips på sevärdheter och utflyktsmål i omgivningen.

I kyrkorna kan du också komma åt filmerna via en QR-kod som du scannar av med din smartphone.

www.svenskakyrkan.se/tidaholm

SKATTJAKT

JAKTEN PÅ DE GÖMDA PÄRLORNA

Kom och var med i jakten på de gömda pärlorna! I hemliga vinklar och vrår i pastoratets kyrkor ligger skatten i väntan på att bli upptäckt.

Ett häfte med tävlingar, pyssel och utflyktstips finns att hämta i Tingshuset och i några av kyrkorna. Det skickas också ut till barnfamiljer under juni. Så håll utkik i brevlådan, alla barn!

PILGRIMSKVÄLLAR

– Ta med matsäck.
Skjuts tillbaka ordnas.

Torsdag 1 juli 18.00.

Samling vid Valstads kyrka för färd till Hulegården i Bäck.
Ta med badkläder.
Vandring till Otterstorpsjön.

Tisdag 17 augusti 18.00.

Samling vid Vättaks kyrka för färd till Herrekvarn.
Vandring till Utvängstorps kyrka.

ÖVRIGA VANDRINGAR I SOMMAR:

Söndag 27 juni kl. 10.00.

Samling vid Grimmestorps naturreservat (parkeringen).
Vandring till Grimmestorps herrgård.

Söndag 18 juli kl. 14.00.

Samling vid Bruksdammen (parkeringen vid badplatsen).
Vandring till Hömb's kyrka.

Söndag 15 augusti kl. 14.00.

Samling vid Ottravads klockstapel.
Vandring till Dimbo gamla kyrkplats.

www.svenskakyrkan.se/tidaholm

DOPET TAR INTE SEMESTER!

Dopet är en gåva till för oss alla, oavsett ålder. Under en längre tid har vi levt med restriktioner, många har därför väntat med att döpa sitt barn.

Sommaren bjuder på många möjligheter. I kyrkan, kapellet... eller kanske hemma, utomhus?

Hör av er till expeditionen för att hitta en tid som passar er:

Telefon: 0502-197 70
Mejl: tidaholms.pastorat@svenskakyrkan.se

MUSIKANDAKTER, HELGMÅLSBÖNER OCH VÄGKYRKA

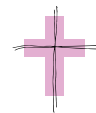
Musikandakter vid Franciskuskapellet

Onsdagar kl. 18.00. Den 30 juni – 11 augusti 2021.
Ta med kaffekorg. Vid regn hålls andakten i Varvs kyrka.

Helgsmålsböner i Suntaks gamla kyrka

Lördagar kl 18.00 den 3 juli – 21 augusti.
Lördag 31 juli är det helgsmålsbön med mässa.

Vägkyrka i Hömb

Vecka 28. Fika och guidning.
Avslutas med gudstjänst i Hömb kyrka den 18 juli kl. 16.00.

TRÄFFPUNKT I SOMMAR i Bruksvilleparken

15 juni, 6 juli och 10 augusti kl. 14.00

Gemenskap, fika, underhållning eller muntrationer.

Vid dåligt väder hålls Träffpunkten i Tidaholms kyrka. Välkommen!

Kontakt: Annica Svensson, tel: 0502-197 76.

Under förutsättning att det går att samlas i sommar!

I samarbete med
SENSUS

VIKTIG MEDDELANDE!

Eftersom det är ovisst hur coronapandemin påverkar oss i sommar, uppmanar Svenska kyrkan Tidaholm att du håller dig uppdaterad om aktuell information om datum och tider i kalendern på hemsidan och i appen Kyrkguiden. Kalendern hittar du näst högst upp på hemsidan.

Se även annons i Västgöta Bladet varje fredag.

www.svenskakyrkan.se/tidaholm

KONFIRMAND 21/22

Svenska kyrkan Tidaholm erbjuder olika typer av grupper och olika tider, både vardagar, helger och sommarkonfirmander.

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/tidaholm/konfirmation
Där kan du också skicka in en anmälan.

Är du vuxen och vill bli konfirmand är du alltid välkommen att höra av dig!

Frågor om konfirmation?

Ring prästen Peter Håkansson, 0502-197 74

Illustrator: Ida Linde

KONTAKTA OSS

SVENSKA KYRKAN, TIDAHOLM

Riktnummer 0502 (om ej annat anges)

Box 93 522 22 Tidaholm

Besöksadress: N:a Kungsvägen 9 522 31 Tidaholm

Expeditionen i Tingshuset 197 70

Öppet mån.-ons, 8-12, 13-15 fred. 8-12

Ellinor Bertilsson, förvaltningsassistent

Sanna Olsson, förvaltningsassistent
tidaholms.pastorat@svenskakyrkan.se

Agneta Karlsson, kyrkoherde 197 71
agneta.m.karlsson@svenskakyrkan.se

sms 070-697 91 75

Annika Lysander, fastighetsingenjör
annika.lysander@svenskakyrkan.se

Eva Olofsson, kyrkogårdschef 197 84
eva.olofsson@svenskakyrkan.se

Sören Wärmegård, kyrkokamrer 197 82
soren.warmegard@svenskakyrkan.se

Tone Westerlund, kommunikatör 197 81
tone.westerlund@svenskakyrkan.se

KYRKVAKTMÄSTARE

Jörgen Eklund, arbetsledare 197 90
jorgen.j eklund@svenskakyrkan.se

Therese Lundgren, arbetsledare 197 57
therese.lundgren@svenskakyrkan.se

Tingshuset Tidaholm, Fröjereds församlingshem, Ekedalens och Valstads församlingsgård

Carina Larsson, Martina Danielsson 197 80
carina.e.larsson@svenskakyrkan.se
martina.danielsson@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Agneta Karlsson, kyrkoherde 197 71

agneta.m.karlsson@svenskakyrkan.se

Anna Sunnergren, pastorsadjunkt 197 51

anna.sunnergren@svenskakyrkan.se

Mats Löwing (Valstad/Hökensås), komminister 197 45

mats.lowing@svenskakyrkan.se

Per Boger, komminister (Varv, Fröjered) 197 73

per.boger@svenskakyrkan.se

Peter Håkansson, komminister (Tidaholm) 197 74

peter.hakansson@svenskakyrkan.se

Torbjörn Andersson, fängelsepräst 197 99

torbjorn.a.andersson@svenskakyrkan.se

TJÄNSTEBITRÄDE

Magnus Hedström, tjänstebiträde 197 72

(Valstad/Hökensås)

magnus.hedstrom@svenskakyrkan.se

DIAKONER

Annica Svensson, diakon 197 76

annica.svensson@svenskakyrkan.se

Ella Glimmerveen, diakon 197 77

ella.glimmerveen@svenskakyrkan.se

MUSIKER

Agneta Jungergård, kantor (Valstad) 197 46

agneta.jungergard@svenskakyrkan.se

Assia Miteva, kantor (Tidaholm, Hökensås) 197 41

assia.miteva@svenskakyrkan.se

Gergana Andersson, organist 197 92

gergana.andersson@svenskakyrkan.se

Hanna Hjalmarsson, kantor (Fröjered, Varv) 197 52

hanna.hjalmarsson@svenskakyrkan.se

Marianne Holst, kantor (Baltak, Mobacken) 197 93

marianne.holst@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSASSISTENTER

Agneta Jungergård, församlingsassistent 197 46

agneta.jungergard@svenskakyrkan.se

Anki Karlsson, församlingsassistent 197 53

anki.karlsson@svenskakyrkan.se

Caroline Wärmegård, församlingsassistent 197 96

caroline.warmegard@svenskakyrkan.se

Fredrik Dahlgren, församlingsassistent 197 86

fredrik.dahlgren@svenskakyrkan.se

Tina Kristoffersen, församlingsassistent 197 97

tina.kristoffersen@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSPEDAGOGER

Håkan Gerenmark, församlingspedagog (främst fackligt) 070-650 46 24

hakan.gerenmark@svenskakyrkan.se

Lisa Öhgren, församlingspedagog 197 75

lisa.ohgren@svenskakyrkan.se

Sara Strömberg, församlingspedagog 197 88

sara.stromberg@svenskakyrkan.se

BEGRAVNINGSOMBUD

Bengt Högländer, begravningsombud 60 62 25

FÖRTROENDEVALDA

Kyrkorådets ordförande

Örjan Persson 070-226 67 80

orjan.persson2@gmail.com

Kyrkofullmäktiges ordförande

Ingrid Sandström 070-845 38 88

KYRKOGRÅDSFRÅGOR

Ring tel. 197 84

DOP, VIGSEL,
ELLER ANDRA FRÅGOR

t.ex. frågor om lokalhyror
Ring expeditionen tel. 197 70

SAMTALSSTÖD
NÄR LIVET "SKAVER"
Kostnadsfria samtal med
präst eller diakon

Kontakt via exp. tel. 197 70

www.svenskakyrkan.se/tidaholm

Ung, idérik och driftig entrepenör

Dimboboa känner säkert många tidaholmare igen. Kyrkfönstrets Katrin Kvarnliden har träffat en av personerna bakom gårdsbutiken – Louise Franzén.

Jag möter Louise utanför Dimboboa, en liten gårdsbutik, belägen i närheten av Dimbo kyrka.

– Vi ska väl sitta i solen? säger Louise och tar resolut den tunga bänken som står utanför under armen och bär bort den en bit. Fokuserad, handlingskraftig och målmedveten sådan är hon, Louise. Ja, mer än så förstås. Det här är en tjej som har massor av idéer, som kan ta ton och ofta ler.

I Dimboboa finns ett stort sortiment av närproducerade varor. Självbetjäning gäller och betalning sker med swish eller kort. Butiken är en av de senaste innovationerna Louise och hennes sambo David genomfört. David är fjärde generationen som brukar Prästgården. Han tog över arrendet 2017 och satsar på vitkål och spannmål. Vitkålen förödlas i ett nybyggt växthus och Louise berättar att hon tänker odla paprika, gurka, lök och olika kålsorter där. Att utveckla Dimboboa hör till det som ligger närmast hjärtat nu.

Du arbetar ju sedan tidigare i familjeföretaget Franzéns champinjoner. Hur orkar du arbeta och engagera dig i två företag?

– Jag har faktiskt gått ner lite i tid i Hångsdala för att kunna finnas med i alla planer här tillsammans med David. Vi har intresse för företagsutveckling gemensamt och träffades på ett mentorprogram inom jordbruksutveckling som Jordbruksverket anordnade.

När visste du vilket yrkesval du skulle göra och vilken inriktning du tänkte välja?

– Jag visste tidigt att jag inte ville vara beroende, att jag ville skapa ett företag, så det blev naturligt att välja ekonomiprogrammet på gymnasiet. Därefter valde jag Borås Textilhögskola och butikschefsprogrammet där, för att lära mig om ledarskap, ekonomi och marknadsföring.

– Efter utbildningen engagerade jag mig i familjeföretaget. Inom lantbruk gäller det att hitta en nisch att utveckla, så förutom champinjoner har vi numera även en del bärbuskar och kommer att skörda sparris för första gången i år.

Du har deltagit i flera barn- och ungdomsverksamheter i Valstads församling. Berätta!

– Jag började som sexåring att sjunga i Trudelutten och fortsatte sedan i kören Non Stop och The voice. Tyckte och tycker fortfarande att det är roligt att sjunga i kör. Att framträda tillsammans med vuxenkören var spännande. Det var så häftigt med alla stämmor. Jag såg fram mot den dag jag skulle vara med i Valstadkören. Där är jag nu. Det var givet att vara med i Ansgarsgruppen, och efter att jag konfirmerats fortsatte jag som konfirmandassistent så länge jag bodde hemma.

Hur skulle du beskriva din tro?

– Oj, det var svårt! Det får bli trygghet. En trygghet också om jag faller.

Jag tackar Louise för en trevlig pratstund i solen, imponerad över vad denna tjej redan åstadkommit i livet.

Katrin Kvarnliden

PROFILEN

Namn: Louise Franzén
Ålder: 25 år
Bor: Prästgården i Dimbo
Familj: sambo David
Djur på gården: 97 hönor och en alpländer (en taxliknande jakthund)
Favoritpsalm: Du är min bön.
Favoritfilm: The Notebook
Bästa årstiden: Våren, när allt på nytt växer och groor. Doften av vår är oslagbar!

